

IV. 19 Vasištha objasňuje podstatu bdělého stavu a snění.

VASIŠTHA pokračoval: Semínko neboli základ každého *džívy*, jímž je nejvyšší *Brahman*, existuje kdekoli. V každém *džívovi* je nespočet dalších *džívů*. To proto, že je celý vesmír prostoupen neomezeným Vědomím.

O čem projevený *džíva* rozjímá, tím se také stává. Kdo je oddaný bohům, přijde k bohům, kdo uctívá polobohy, dospěje k nim. Kdo rozjímá o nejvyšším *Brahman*, stane se *Brahman*. Člověk by se proto měl uchýlit k tomu, co je neomezené a ničím nepodmíněné.

Svým rozjímáním o nymfě byl Šukra svázán a omezen, ale jakmile pochopil čirost svého Já, jímž je neomezené Vědomí, byl v tom okamžiku osvobozen.

RÁMA se zeptal: Svatý muži, objasni mi prosím podstatu bdělého stavu a snění. Co utváří bdělý stav a jak vzniká sen či jak vzniká v bdělém stavu iluze?

VASIŠTHA pravil: Stav, který přetrvává, se nazývá bdění, a stav, který je přechodný, zase snění. Dokud trvá sen, má všechny charakteristiky bdělého stavu, a je-li pochopena pomíjivost bdělého stavu, získá i bdění charakter snu. Jinými slovy tyto dva stavy znamenají totéž.

Proudí-li v těle životní síla, pak orgány myšlenek, slov a činů vykonávají své funkce a jsou namířeny k objektům vnímání v souladu s falešnými představami, jež v mysli převládají. Životní síla vnímá v Já rozmanité formy, a zdá-li se být toto vnímání trvalé povahy, mluvíme o bdělém stavu.

Pokud životní síla nebo také *džíva čétaná*, živé vědomí, není myslí a tělem obrácena k objektům, setrvá v klidu a míru ve svém srdci. V těle nedochází k pohybu vědomí ani nejsou životní silou aktivovány smysly. Takové vědomí, jež je bdělé i v hlubokém spánku a je světlem zářícím v bdění i snění, se nazývá *turíja*, transcendentální Vědomí.

Vyraší-li opět semínko nevědomosti a iluze, objeví se první myšlenka, myšlenka „já jsem“. Pak člověk ve snu vnímá v mysli myšlenkové formy. Vnější smyslové orgány nepracují, avšak vnitřní ano a je tu vnímání uvnitř sebe. Jde o stav snění. A jakmile životní síla aktivuje vnější smysly, je tu zase bdělý stav.